T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 59
KARAR NO : 2016 / 94
KARAR TR : 15.2.2016

ÖZET: Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Meslek Lisesinde usta öğretici olarak görev yapan davacının, haksız olarak görevine son verilmesi nedeniyle talep ettiği kıdem ve ihbar tazminatının ödenmesi istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

-
-
-
-

K A R A R

Davacı : P.D.
Vekilleri : Av. İ.D. & Av. T.P.D.
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
(Şanlıurfa Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Müdürlüğü)
Vekili : Av. I.Y.(Adli Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde; "Davacı müvekkil, Şanlıurfa'da Otelcilik Turizm Meslek Lisesi Uygulama Oteli'nde belirsiz süreli iş akdiyle usta öğretici olarak çalışırken, iş akdi hiçbir gerekçe gösterilmeden feshedilmiştir.

Davacı müvekkil, davalı Bakanlığa bağlı iş yerinde 01.04.2010 tarihinden 05.04.2013 tarihine kadar aralıksız çalışmıştır. Davacı müvekkil çalıştığı süre içerisinde iş yasasında öngörülen süreden daha fazla çalıştırılmasına rağmen kendisine fazla mesai ücreti ödenmemiştir. Şöyle ki; müvekkilin normal mesai saati 07:00-15:00 olup, iş yoğunluğu nedeniyle hemen her gün 18:00-19:00'a kadar çalışma devam etmektedir. Turizm sektöründe özellikle Şanlıurfa'da mevsimsel özellikler dikkate alındığında, turizm sektöründeki tüm çalışanların fazla mesai yaptığı bir gerçektir. Bu şekilde sürekli fazla mesai yapan müvekkile fazla mesai ücreti ödenmemiştir.

Müvekkil sağlık sorunları, aile problemleri gibi istisnalar hariç haftalık izin kullanmamıştır. Gün içerisinde ancak 15 dakika yemek için işe ara vermekte, bunun dışında sürekli çalışmaktadır. Müvekkil bu şekilde sürekli fazla mesai yapmış, bunun karşılığı olan ücreti almamıştır. Bunun yanında müvekkil yıllık izin de kullanmamıştır Müvekkile, hafta tatili ücreti, bayram-genel tatil ücretleri dini milli bayram ücretleri de ödenmemiştir.

Müvekkile bugüne kadar herhangi bir ödeme yapılmadığından, fazlaya ilişkin dava ve talep hakkımız saklı kalmak kaydıyla şimdilik aşağıda gösterilen tazminat ve alacağın davalıdan tahsilini teminen işbu davayı açma zarureti hâsıl olmuştur.

NETİCE-İ TALEP: Yukarıda açıklanan nedenlerle DAVAMIZIN KABULÜYLE;

Fazlaya ilişkin haklarımız saklı kalmak kaydıyla davalıdan şimdilik; 100.00 TL kıdem tazminatı, 100.00 TL ihbar tazminatı, 100.00 TL fazla mesai ücreti, 100.00 TL hafta tatili ücreti, 100.00 TL bayram ve genel tatil ücreti, 100.00 TL yıllık izin ücreti olmak üzere toplam 600,00 TL tazminat ve alacağın, kıdem tazminatı için iş akdinin fesih tarihinden, diğer alacaklara ise borçlunun temerrüde düşmüş sayıldığı tarihten itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsiline, yargılama gideri ve ücreti vekaletin de davalıya yükletilmesine karar verilmesini vekaleten arz ve talep ederim." demek suretiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Şanlıurfa 3.İş Mahkemesi 17.02.2014 gün, E:2013/74, K:2014/55 sayılı kararında özetle; davanın kabulüne karar vermiştir.

İşbu karara karşı yapılan temyiz başvurusu üzerine Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 09.12.2014 gün ve E:2014/11184, K:2014/37697 sayılı ilamı ile; "657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89. maddesinde "Her derecedeki eğitim ve öğretim kurumlan ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir. Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile tespit olunur", hükümleri yer almaktadır.

Bu maddeye istinaden çıkarılan, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı kuramlarında sözleşmeli veya ek ders görevi ile görevlendirilecek uzman ve usta öğreticiler hakkında yönetmeliğin 5/2 maddesi uyarınca da, Uzman ve Usta Öğreticilerin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca 02/12/1998 tarihli ve 98/12120 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen ve Yöneticilerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslarda belirtilen miktarda ek ders görevi verilebileceği belirtilmiştir.

Görev konusu kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece re'sen dikkate alınmalıdır.

İş mahkemelerinin görev alanını hakim, tarafların iddia ve savunmalarına göre değil, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesini esas alarak belirleyecektir.

Ayrıca belirtmek gerekir ki, işçinin İş Kanunu kapsamında kalmaması halinde iş mahkemesine açılan davada, davanın esastan reddi usule aykırıdır. Dava dilekçesinin görev nedeni ile reddi ve adli yargı görevli ise davanın görevli hukuk mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

İdari Yargının görevli olması halinde "dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine" karar verilmesi gerekir. İdari Yargı görevli ise mahkemece gönderme kararı verilemez.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleridir.

Davacının dışarıdan ücretli usta öğretici olarak görevlendirildiği, davacıya ücretlerinin 657 Sayılı Devlet Memurları kanununun 89.maddesine uygun olarak Bakanlar Kurulunca çıkarılan kararlar uyarınca Maliye Bakanlığınca belirlenen ders ücretleriyle ödendiği anlaşılmaktadır.

Davacının sosyal güvenlik hukuku yönünden Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamında gösterilmesi iş sözleşmesi ile çalıştığını göstermez.

Davacı 657 sayılı yasanın 89. maddesinde belirtilen statü içinde görevlendirilmiştir. Davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olduğunun kabulü gerekir. Aradaki hukuki ilişki iş sözleşmesi, bir başka anlatımla işçi-işveren ilişkisi olarak nitelenemez.

Bu hukuki olguya göre uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup, Mahkemece "dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine" karar verilmesi gerekirken uyuşmazlığın esası hakkında karar verilmesi hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir." şeklindeki gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar vermiştir.

Şanlıurfa 3. İş Mahkemesi: Yargıtay'ın bozma ilamına uyduktan sonra 30.03.2015 gün ve E:2015/74, K:2015/124 sayılı kararı ile özetle; davada idari yargı yerinin görevli olduğundan bahisle davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili 13.04.2015 tarihli dilekçe ile dosyanın Şanlıurfa Nöbetçi İdare Mahkemesine gönderilmesini talep etmiş, bu aşamadan sonra dosya Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesinin 2015/662 Esas sırasına kaydedilmiştir.

Şanlıurfa 2.İdare Mahkemesi: 23.06.2015 gün ve E:2015/662 sayılı kararı ile özetle; uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiğini belirterek, 2247 sayılı Kanunun 19.maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI: 28.09.2015 gün ve E:2015/656, K:2015/659 sayılı kararı ile özetle; "Davanın somutunda, Şanlıurfa 3. İş Mahkemesince verilen görevsizlik kararı, davacı vekilinin talebi üzerine Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesine gönderilmiş; ancak bu mahkemece usul yönünden bir karar (dilekçe reddi) verilmeyip, davada görevsiz olunduğu düşüncesiyle öncelikle görev ret kararı verilmiş ayrıca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine dosyanın gönderilmesine de karar verilmiştir. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 3. ve 9. maddeleri uyarınca idari yargı yerlerinde bizzat dava açma, davacıların uymak zorunda olduğu emredici bir hüküm olduğu gibi, 492 sayılı Harçlar Kanununun ilgili hükümleri ve tarifeleri gereğince böyle bir davanın harca tabi olduğu izahtan varestedir. İlgili mevzuatında gerekli değişiklik yapılmadığı sürece, bu yasal yükümlülüklerin ihmali ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin anılan kararının Mahkememizce doğrudan uygulanması suretiyle, benzer bütün davaların bu şekilde sonuçlandırılması mümkün görülmemiştir.

Bu durumda, ortada idare mahkemesine hitaben yazılmış dilekçeyle açılmış bir dava bulunmadığından, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşullar gerçekleşmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasada öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir." şeklindeki gerekçesiyle başvurunun reddine karar vermiştir.

Bu karar üzerine Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesi 27.11.2015 gün ve E:2015/662, K:2015/1269 sayılı kararı ile özetle; "İdare Mahkemesine hitaben ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 3.ve 5.maddelerine uygun olarak dava açılması gerekirken, dosyanın idari yargı merciine gönderilmesi istemini içeren dilekçe ile gelen dava dosyasının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 3.maddesine uygun olmadığı görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı İYUK'un 3.maddesi hükmüne uygun bulunmayan dava dilekçesinin, aynı Yasanın 15.maddesinin 1.fıkrasının (d) bendi gereğince, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 30 gün içinde 3.maddeye uygun şekilde düzenlenerek noksanı tamamlandıktan sonra yeniden dava açmakta serbest olmak üzere reddine" karar vermiştir.

Bu aşamadan sonra davacı vekili süresi içerisinde noksanlıkları tamamlayıp yeni bir dava dilekçesi düzenleyerek aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesi: 15.01.2016 gün ve E:2016/4 sayılı kararı ile özetle; davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle, 2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19.maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyasının Şanlıurfa 3. İş Mahkemesinin E:2015/74 sayılı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosyanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nin karar vermesine kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Fikret ERES'in katılımlarıyla yapılan 15.2.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesinde öngörülen biçimde görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının, son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Selim Şamil KAYNAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Şanlıurfa Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Müdürlüğü usta öğretici olarak görev yapan davacının, haksız olarak görevine son verilmesi nedeniyle talep ettiği kıdem, fazla çalışma, hafta, bayram ve genel tatil ücreti, yıllık izin ücreti ve ihbar tazminatının tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. Maddesinde "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar…" denilmiş, aynı Yasanın "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" Başlıklı 134. maddesinde, "Bu kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmüne yer verilmiş; 506 sayılı yasa hükümleri 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. 5510 sayılı Kanunun 3.maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişi sigortalı olarak tanımlanmış; 79.madde ile başlayan Dördüncü Kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiş; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür" denilmiştir.

Öte yandan, 4857 sayılı İş Kanununun 1.maddesinde, Kanunun amacının, işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemek olduğu belirtilmiş; aynı zamanda, bakılan davanın da konusunu oluşturan "İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi" hususuna Kanunun 8.maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise Kanunun değişik maddelerinde yer verilmiştir.

Diğer taraftan; 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1. maddesinde, "İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle (o kanunun değiştirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemeleri kurulur.

Bu mahkemeler:

A) (Mülga: 18/10/2012-6356/81 md.)

B) İşçi Sigortaları Kurumu ile sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri arasındaki uyuşmazlıklardan doğan itiraz ve davalara da bakarlar.

İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerdeki bu davalara o yerde görevlendirilecek mahkeme tarafından, temsilci üyeler alınmaksızın, bu kanundaki esas ve usullere göre bakılır.

Fiili ve hukuki imkânsızlıklar dolayısıyla iş mahkemesinin toplu olarak görevini yapamadığı hallerde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/39 md.) Birden fazla iş mahkemesi bulunan yerlerde, sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların görüleceği iş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir." denilmiştir.

Dosya kapsamında yapılan incelemede; davacı P.D.'in 01.04.2010-05.04.2013 tarihleri arasında Şanlıurfa Otelcilik Turizm Meslek Lisesi Uygulama Otelinde usta öğretici olarak çalıştığı, 05.04.2013 tarihinde işine son verildiği belirterek, kıdem, fazla çalışma, hafta, bayram ve genel tatil ücreti, yıllık izin ücreti ve ihbar tazminatının tahsiline karar verilmesi istemiyle uyuşmazlığa konu davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Davacının, 657 Sayılı Kanun hükümleri uyarınca kamu görevlisi olarak değil, 4857 ve 5510 sayılı Kanunlara tabi sigortalı statüsüyle mahalli mülki amirin tasarrufu ile çalıştığı, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem, fazla çalışma, hafta, bayram ve genel tatil ücreti, yıllık izin ücreti ve ihbar tazminatının iş kanunundan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Şanlıurfa 2.İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Şanlıurfa 3.İş Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN görevli olduğuna, bu nedenle Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Şanlıurfa 3. İş Mahkemesince verilen 10.03.2015 gün ve E:2015/74, K:2015/124 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 15.2.2016 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Ali ÇOLAK	Yusuf Ziyaattin CENİK	Alaittin Ali ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Mehmet AKBULUT	Fikret ERES